

Publicatie Datum: 2017-09-06 09:30

Door Gerard Adelaar

Bron: Ministerie van VWS, Axon

Volgens de Correspondent is sprake van ongeoorloofde financiële relaties tussen leveranciers en voorschrijvers van groeihormonen. De Inspectie gaat onderzoek doen, zo belooft minister Schippers. Wat betekent dit voor de samenwerking tussen bedrijven en zorginstellingen? Hoe dan ook zal de analyse van de Correspondent verzekeraars aanzetten om scherpere prijzen te bedingen.

Lucien Hordijk, kritisch volger van farma bij de Correspondent, [beschreef](#) drie maanden geleden in een uitvoerig artikel 'hoe kinderartsen afhankelijk werden van geld van farmaceutische bedrijven'.

Academische centra

Hoofdlijn van het artikel is dat voorschrijvers afhankelijk zijn van enkele bedrijven doordat deze onderzoeken en personeel financieren. Uit inkoopdocumenten van de academische centra te Rotterdam en Leiden blijkt zelfs dat de ziekenhuizen niet per se op zoek waren naar de laagste prijs maar naar ondersteuning door de leverancier in de vorm van 'onderzoek, grants e.d.'.

Stichting Kind en Groei

Voorts zou bij de Stichting Kind en Groei sprake zijn van belangenverstreming. Zo is de stichting grotendeels afhankelijk van inkomsten uit studies, die voor de helft bij de farmaceutische industrie vandaan komen. Het gaat in het bijzonder om Pfizer, Novo Nordisk en Eli Lilly. De directeur van de stichting is bijzonder hoogleraar aan het Erasmus MC. Zij wordt betaald door de stichting. Mede onder haar ogen is de offerte uitgestuurd waarin farmaceuten werd gevraagd om financiële ondersteuning. Ook was de directeur betrokken bij de behandelrichtlijn die eind 2011 verscheen en die terughoudend is tegenover het groeihormoon van Sandoz.

In het artikel staat nog meer, maar de boodschap wordt samengevat door een van de bevrageden: 'de klinische praktijk [was] verstremgeld met de farmaceutische industrie'. Volgens de Correspondent is hierdoor jarenlang tien tot vijftien miljoen euro per jaar te veel betaald voor groeihormonen.

Bedrijven

Zowel Nijboer (PvdA) als Bergkamp en Dijkstra (beiden D66) stelden schriftelijke Kamervragen. In haar [beantwoording](#) (pdf) meldt minister Schippers dat de IGZ het artikel behandelt als een melding. Zo nodig volgt onderzoek op grond van de Geneesmiddelenwet. Daarbij is de vraag of de bedrijven met de financiële relatie het 'kennelijke doel' hadden het voorschrijven te beïnvloeden. Of verboden afspraken zijn gemaakt, is dus nog een vraag. Dat zou in elk geval zo zijn als farmaceuten de financiering van onderzoek duidelijk hebben verbonden aan inkoop van hun middel door de zorgaanbieder.

Behandelaren

Opvallend aan deze zaak is dat de financiële relaties zeker niet eenzijdig vanuit de bedrijven werden gestimuleerd. De instellingen en behandelaren smeekten zelfs om financiën. Ook naar deze zijde van de zaak kan onderzoek volgen, uit hoofde van de Governance Code Zorg 2017. Mogelijk wordt de NZa bij het onderzoek betrokken.

Omdat mogelijk onderzoek loopt, gaat de minister niet in op de concrete casus. Wel wijst zij op de verantwoordelijkheid van het instellingsbestuur. Voorts geldt de Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding bij wetenschappelijk onderzoek. Bovendien impliceert de artseneed dat een arts zich onafhankelijk opstelt ten opzichte van de industrie, [aldus](#) (pdf) de minister.

[because knowledge leads to success](#)

Zorgverzekeraars

Tot slot wijst Schippers erop dat zorgverzekeraars beoordelen of een hospitaal aan hun zijde reële kosten in rekening brengt. Dat is lastig te beoordelen. Wel zal het verhaal van de Correspondent, zoals een inkoper Axon laat weten, 'verzekeraars aanzetten om een scherpere prijs voor groeihormonen te gaan bedingen'.

Kopschuwheid

De casus kan mogelijk leiden tot kopschuwheid van bedrijven in hun samenwerking met instellingen. Dat, terwijl in het kader van value-based healthcare juist een nauwe samenwerking gewenst is tussen bedrijven en zorgverleners. Ook instellingen kunnen terughoudend worden in het maken van deals met specifieke bedrijven, omdat zij anders de schijn van belangenverstremming op zich zouden kunnen laden. Transparantie over relaties en valabele samenwerkingsconstructies kunnen het antwoord zijn op de schijn van belangenverstremming. In dit kader zou de constructie via de Stichting Kind en Groei op een andere manier vormgegeven kunnen worden dan nu het geval is.